

ПОНЯТТЯ ПРИНЦИПІВ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРАВА

В інвестиційному законодавстві домінує принцип рівності в регламентації прав вітчизняних та іноземних інвесторів, і відповідно до цього принципу має формуватися система нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері інвестування.

На думку Н. С. Мисько, можна виділити дві основні групи:

По-перше, це комплексні законодавчі і підзаконні акти, які мають універсальний характер і встановлюють основні принципи та загальні положення правового регулювання діяльності на території України вітчизняних та іноземних інвесторів;

По-друге, це предметні або рамкові законодавчі акти, що регламентують правовий режим інвестиційної діяльності в Україні [4, с. 64].

Для характеристики інвестиційного права, треба виділити його основні принципи, відповідно до яких регламентуються інвестиційні відносини та права інвесторів.

Принципи інвестиційного права - це його основні початки, що пронизують весь масив правових норм.

Принципи права охоплюють усю правову матерію – і ідеї, і норми, і відносини, та надають їй логічності, послідовності, збалансованості. У принципах права немовби синтезується досвід розвитку права, досвід цивілізації. Еволюція права проходить від ідей до норм, потім, через реалізацію норм – до суспільної практики. І, починаючи з появи ідеї, а остання досить часто формується у вигляді правового принципу, принцип визначає розвиток права.

Під час розгляду принципів інвестиційного права можна з'ясувати, які саме принципові ідеї лежать в основі регулювання інвестиційних відносин та прав інвесторів. Вони містять сутність інвестиційного законодавства, визначають загальні напрями і найбільш істотні моменти змісту правового регулювання інвестиційних відносин та прав інвесторів.

Принципи інвестиційного права [2, с. 114]:

1. Рівності всіх суб'єктів інвестиційного права. Цей принцип є основоположним, оскільки визначає весь зміст інвестиційного права. На відміну від цивільного, в інвестиційному праві він має своєрідний прояв, оскільки одні суб'єкти інвестиційних правовідносин володіють більшим обсягом прав, ніж інші, проте це у жодному разі не обмежує їхніх суб'єктивних прав.

2. Свободи вибору інвестором об'єкта інвестування. Вказаний принцип знайшов своє нормативне закріплення у ст. 4 Закону України «Про режим іноземного інвестування», відповідно до якого іноземні інвестиції можуть вкладатися у будь-які об'єкти, інвестування в які не заборонено законами України.

3. Свободи договору. В інвестиційному праві цей принцип, поряд із цивільно-правовими особливостями, обумовлюється також іншими специфічними рисами, пов'язаними з тим, що ринкові відносини – це не лише цивільно-правові (тобто приватні) відносини, але й публічно-правові. Проте у приватноправових інвестиційних відносинах свобода договору має прояв у повному обсязі, а у публічно-правових – в обмеженому.

4. Самостійного здійснення інвестором своєї діяльності. Цей принцип складається з таких елементів: право інвестора володіти, користуватися і розпоряджатися об'єктами і результатами інвестицій; право набувати необхідне інвестору майно (якщо це не суперечить чинному законодавству); невтручання державних органів та їх посадових осіб у внутрішньогосподарську діяльність інвестора.

5. Взаємовигідності інвестицій. Цей принцип полягає у поєднанні приватних інтересів інвесторів і публічних інтересів держави чи територіальної громади щодо реалізації інвестиційних проектів. Це пояснюється тим, щоб інвестиційна діяльність приносила не лише прибуток (дохід) інвестору, але й сприяла утворенню нових юридичних осіб, організації додаткових робочих місць, збільшенню виробництва товарів і послуг та підвищенню їх якості тощо.

На підставі наведеного можна зробити висновок [2, с. 121], що принципи інвестиційного права пронизують усю систему інвестиційних правовідносин, є основоположним критерієм як для законотворчої, так і для правозастосовної діяльності.

Література

1. Шишка Р. Б. Інвестиційне право України: навч. посіб. / Р. Б. Шишка. – Х.: Еспада, 2000. – 74 с.
2. Вінник О. М. Інвестиційне право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – К.: Юридична думка, 2005. – 568 с.
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
4. Мисько Н. С. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Н. С. Мисько // Управління розвитком. – 2014. – № 6. – С. 62-65.